

**ข้อมูลประกอบการสนทนา
สำนักงานคณะผู้แทนคณะกรรมการยุโรป
ประจำประเทศไทย**

ระหว่าง

นายชัย ชิดชอบ

ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

และ

นายเดวิด ลิปแมน

**เอกอัครราชทูตหัวหน้าสำนักงานคณะผู้แทน
คณะกรรมการยุโรปประจำประเทศไทย**

วันศุกร์ที่ ๑๑ เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๕๒

เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา

ณ ห้องรับรองหมายเลข ๒ อาคารรัฐสภา ๑

๐๗
11
3.5
341.2
2552

กลุ่มงานข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศ
สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ข้อมูลสำนักงานคณะผู้แทนคณะกรรมการยุโรปประจำประเทศไทย

นายเดวิด ลิปแมน

เอกอัครราชทูต/หัวหน้าสำนักงานคณะผู้แทน

คณะกรรมการยุโรปประจำประเทศไทย

เข้าเยี่ยมคารวะ

นายชัย ชิดชอบ

ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

วันศุกร์ที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๒

เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา

ณ ห้องรับรอง ๒ อาคารรัฐสภา ๑

นางสาวภิญญา จาตุประยูร

เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ ๕

กลุ่มงานข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศ

สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ผู้จัดทำ

โทร. ๐ ๒๓๕๗ ๓๑๐๐ ต่อ ๓๑๕๐

โทรสาร ๐ ๒๓๕๗ ๓๑๕๕

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961179663

สารบัญ

เอกสารประกอบ

หน้า

๑. ประเด็นที่น่าสนใจประกอบการสนทนา..... ๑
๒. ชีวิตประวัติเอกอัครราชทูต..... ๔
๓. สหภาพยุโรป..... ๕
๔. พัฒนาการสหภาพยุโรป ยุทธศาสตร์ และภาพรวมความสัมพันธ์ไทย-สหภาพยุโรป..... ๖

ประเด็นที่น่าสนใจประกอบการสนทนา

๑. ชีวประวัติผู้มาเยือน มีประเด็นที่น่าสนใจประกอบการสนทนา ดังนี้

(รายละเอียดอยู่ในเอกสารหน้า ๔)

- นายเดวิด ลิพแมน (H.E. Mr. David Lipman) เอกอัครราชทูตหัวหน้าสำนักงานคณะผู้แทนคณะกรรมการยุโรปประจำประเทศไทย เกิดเมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๒๒ ณ กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร ปัจจุบันอายุ ๖๐ ปี สมรสแล้ว มีบุตร ๒ คน
- จบการศึกษาปริญญาโท สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยบอสตัน สหรัฐอเมริกา
- เคยดำรงตำแหน่งที่สำคัญ อาทิ
- พ.ศ. ๒๕๒๘-๒๕๓๘ ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยอธิบดีกรมความสัมพันธ์กับประเทศเอเชีย ลาติน-อเมริกา และเมดิเตอร์เรเนียน
- ๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๘-๒๕ กุมภาพันธุ์ ๒๕๔๕ ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสำนักงาน สำนักเลขาธิการคณะกรรมการยุโรป
- ๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ -๒๕๕๒ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมสารนิเทศและความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันสหภาพยุโรป
- ๕ มีนาคม ๒๕๕๒ เข้ารับหน้าที่เป็นเอกอัครราชทูต / หัวหน้าสำนักงานคณะผู้แทน-คณะกรรมการยุโรปประจำประเทศไทย และเข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารแทนพระองค์ เพื่อทูลเกล้าฯ ถวายอักษรสาส์นตราตั้ง เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๒

๒. วัตถุประสงค์การเยือน

- เอกอัครราชทูตฯ เข้าเยี่ยมคารวะประธานรัฐสภาใน โอกาสเข้ารับตำแหน่งใหม่ ทั้งนี้ นาง Ana Beatriz Martins ที่ปรึกษาประจำสำนักงานคณะผู้แทนคณะกรรมการยุโรปฯ จะเข้าร่วมในการเข้าเยี่ยมคารวะครั้งนี้ด้วย

๓. คณะกรรมการยุโรป (European Commission-EC)

- เป็นหน่วยงานในสหภาพยุโรปรับผิดชอบงานประจำส่วนใหญ่ของสหภาพยุโรป รวมทั้งการร่างข้อเสนอกฎหมายใหม่ๆ เพื่อให้สภายุโรปและคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปให้ความเห็นชอบ นอกจากนี้ ยังคอยควบคุมให้มีการปฏิบัติตามข้อตกลงต่าง ๆ อย่างเหมาะสม รวมทั้งการใช้งบประมาณของสหภาพยุโรป และคอยสอดส่องให้มีการปฏิบัติตามสนธิสัญญาและกฎหมายของสหภาพยุโรป ทั้งนี้ คณะกรรมการยุโรปจะทำงานอย่างเป็นอิสระจากรัฐบาลของประเทศสมาชิก โดยมีสำนักงานอยู่ที่กรุงบรัสเซลส์ประเทศเบลเยียม

- คณะกรรมาธิการยุโรปประกอบด้วยประธานและกรรมาธิการยุโรป รวม ๒๕ คน โดยประธานคณะกรรมาธิการยุโรปได้รับการคัดเลือกจากรัฐบาลของประเทศสมาชิก และได้รับการอนุมัติเห็นชอบโดยสภายุโรป ส่วนกรรมาธิการยุโรปคนอื่น ๆ ได้รับการเสนอชื่อจากรัฐบาลประเทศสมาชิก หลังจากที่ได้มีการหารือกับผู้ที่จะมาเป็นประธานซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภายุโรปเช่นกัน คณะกรรมาธิการยุโรปมีวาระการทำงาน ๕ ปี แต่สามารถถูกถอดถอนได้โดยสภายุโรป
- ประธานคณะกรรมาธิการยุโรป คนปัจจุบัน คือ นาย Jose Manuel Barroso ชาวโปรตุเกส มีวาระการทำงานระหว่างเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๕๒

- หน้าที่หลักของคณะกรรมาธิการยุโรป มีดังนี้

๑. มีสิทธิในการเสนอร่างกฎหมายและส่งผ่านร่างกฎหมายไปยังสภายุโรปและคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป
๒. ในฐานะที่เป็นฝ่ายบริหารของสหภาพยุโรป มีหน้าที่ในการนำกฎหมาย การจัดสรรงบประมาณ และนโยบายที่ออกโดยสภายุโรปและคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปไปปฏิบัติ
๓. ทำหน้าที่ในการพิทักษ์รักษาสันติสัญญาต่างๆ และทำงานร่วมกับศาลยุติธรรมยุโรป ในการดูแลให้กฎหมายถูกนำไปใช้อย่างเหมาะสม
๔. เป็นตัวแทนของสหภาพยุโรปในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ และทำหน้าที่ในการเจรจาต่อรองข้อตกลงระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่จะเป็นการเจรจาในเรื่องการค้าและการร่วมมือระหว่างกัน

๔. สำนักงานคณะผู้แทนคณะกรรมาธิการยุโรปประจำประเทศไทย

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับสหภาพยุโรปได้เริ่มพัฒนาขึ้นเมื่อได้มีการจัดตั้งคณะผู้แทน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๒ (ค.ศ. ๑๙๗๙) ในขณะนั้นประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่การเป็นประเทศกำลังพัฒนา ในขณะที่สหภาพยุโรป (EU) เกิดการรวมกลุ่มของประเทศสมาชิก จำนวน ๑๒ ประเทศ และเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในกิจการด้านการต่างประเทศ

ที่ผ่านมาสหภาพยุโรปและประเทศไทยมีความสัมพันธ์แบบดั้งเดิมในรูปของการเป็นผู้ให้และผู้รับ จนมาถึงปัจจุบันทั้งสองได้กลายเป็นหุ้นส่วนที่แข็งแกร่งในด้านการค้า สหภาพยุโรปเป็นตลาดส่งออกสินค้าไทยที่ใหญ่เป็นอันดับสอง และเป็นคู่ค้าที่ประเทศไทยนำเข้าสินค้าที่ใหญ่เป็นอันดับ ๔

นอกจากนี้สำนักงานฯ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับประเทศไทยเสมอ โดยเฉพาะประเด็นด้านการเมืองในบริบทของ EU-ASEAN สหภาพยุโรปได้ให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคแก่ประเทศไทยและช่วยสร้างศักยภาพในขอบเขตของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การศึกษาระดับอุดมศึกษา สิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข

วัตถุประสงค์

เพื่อกระชับความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างสหภาพยุโรปกับประเทศไทยให้ยืนนาน โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ นี้ จะมุ่งเน้นประเด็นต่างๆ อาทิ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สภาพคล่องทางการค้า และการสรุปข้อตกลงความเป็นหุ้นส่วน

การปฏิบัติหน้าที่

แต่เดิมคณะผู้แทนคณะกรรมการยุโรปมีหน้าที่เป็นตัวแทนในการเจรจาต่อรองด้านการค้าและดำเนินกิจกรรมความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ต่อมาคณะผู้แทนฯ ประจำประเทศต่างๆ ได้เป็นตัวแทนด้านผลประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของ EU ในหลายเรื่องซึ่งการขยายพื้นที่การดำเนินกิจกรรมของ EU โดยเฉพาะในเรื่องนโยบายความมั่นคงและการต่างประเทศร่วมกันได้ทำให้การดำเนินงานของคณะผู้แทนฯ มีมิติใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้น

คณะผู้แทนฯ จำนวน ๑๒๘ คน มีหน้าที่ให้บริการกับคณะกรรมการยุโรป และ EU ดังนี้

๑. เผยแพร่ อธิบายและดำเนินการตามนโยบายของ EU
๒. วิเคราะห์นโยบายของประเทศต่างๆ ที่ได้ส่งทูตไปประจำการ
๓. ดำเนินการเจรจาภายใต้กฎเกณฑ์ที่ทำไว้กับประเทศต่างๆ
๔. ใช้อำนาจตามที่ได้รับจากประชาคมยุโรป (EC) ในกลุ่มประเทศที่สามโดยการสนับสนุนส่งเสริมผลประโยชน์ของ EU ให้เป็นรูปเป็นร่างขึ้นมาตามนโยบายของกลุ่ม EU อาทิ ด้านการค้า การเกษตร และการประมง เป็นต้น
๕. เป็นผู้มียุทธศาสตร์สำคัญในการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนา

ภายใต้ภารกิจต่างๆ เหล่านี้ คณะผู้แทนฯ มียุทธศาสตร์เพิ่มขึ้นในนโยบายด้านความมั่นคงและการต่างประเทศร่วมกัน โดยจะทำงานอย่างใกล้ชิดกับสถานเอกอัครราชทูตของประเทศสมาชิก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้นำประเทศในการประเมินร่วมกันตามแนวทางของประธานสหภาพยุโรป การเข้าร่วมกับแนวทางแผน Troika และการดำเนินตามพันธกิจอื่นๆ นอกจากนี้ คณะผู้แทนฯ จะต้องให้ความสนับสนุนและช่วยเหลือสถาบันอื่นๆ และผู้ที่มียุทธศาสตร์ต่อ EU รวมถึงผู้แทนระดับสูง เลขานุการ คณะมนตรี และรัฐสภายุโรป

ชีวประวัติเอกอัครราชทูต/หัวหน้าคณะผู้แทนคณะกรรมการยุโรปประจำประเทศไทย

<u>ชื่อ</u>	นายเดวิด ลิปแมน (Mr. David Lipman)	
<u>เกิด</u>	วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2492 ที่กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร (อายุ 60 ปี / พ.ศ. 2552)	
<u>สัญชาติ</u>	อังกฤษ	
<u>สถานภาพการสมรส</u>	สมรสแล้วกับนาง Ilana Lipman มีบุตรชาย 2 คน	
<u>ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร</u>	อังกฤษ ฝรั่งเศส และสเปน	
<u>การศึกษา</u>	ปริญญาตรี สาขากฎหมาย มหาวิทยาลัยลอนดอน สหราชอาณาจักร ปริญญาโท สาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยบอสตัน สหรัฐอเมริกา	
<u>ประสบการณ์ในการทำงาน</u>		
พ.ศ. 2513 - พ.ศ. 2516	- เจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กระทรวงมหาดไทย สหราชอาณาจักร	
พ.ศ. 2516 - พ.ศ. 2519	- เจ้าหน้าที่โต๊ะตุ๊ก ยูโกสลาเวีย และกรีซ กรมความสัมพันธ์ระหว่าง สถาบันสหภาพยุโรป	
พ.ศ. 2519 - พ.ศ. 2523	- เจ้าหน้าที่ประจำคณะกรรมการการเจรจาปรับกรีซเป็นสมาชิก	
พ.ศ. 2523 - พ.ศ. 2524	- เจ้าหน้าที่โต๊ะกรีซ	
พ.ศ. 2524 - พ.ศ. 2528	- เจ้าหน้าที่โต๊ะไซปรัสและมอลตา	
พ.ศ. 2528 - พ.ศ. 2538	- ผู้ช่วยอธิบดีกรมความสัมพันธ์กับประเทศเอเชีย ลาตินอเมริกา และเมดิเตอร์เรเนียน	
1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2538 - 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545	- หัวหน้าสำนักงาน สำนักเลขาธิการคณะกรรมการยุโรป	
1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2538 - พ.ศ. 2552	- อธิบดีกรมสารนิเทศและความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันสหภาพยุโรป	
<u>5 มีนาคม พ.ศ. 2552</u>	- เข้ารับหน้าที่เป็นเอกอัครราชทูต/หัวหน้าสำนักงานคณะผู้แทน คณะกรรมการยุโรปประจำประเทศไทย	
<u>5 สิงหาคม พ.ศ. 2552</u>	- เข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร แทนพระองค์ เพื่อทูลเกล้าฯ ถวายอักษรสาส์นตราตั้ง ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน	

สหภาพยุโรป (European Union - EU)**ข้อมูลทั่วไป****พื้นที่**

๔.๓๒๕ ล้านตารางกิโลเมตร (๘.๔ เท่าของไทย)

ศูนย์กลางบริหาร

กรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม

ประชากร

๕๐๐ ล้านคน (ไทย ๖๕ ล้านคน)

วันก่อตั้งสหภาพยุโรป

๙ พ.ค. ๑๙๕๐

(Europe Day)**ประเทศที่สมัครเข้า EU**

โครเอเชีย ตุรกี มาซิโดเนีย

อย่างเป็นทางการ**ประธาน EU (กรกฎาคม-**

นายเฟดริก เรนฟีลด์ท (Fredrik Reinfeldt) นรม.สวีเดน

ธันวาคม ๒๕๕๒)**ประธานคณะกรรมการยุโรป**

นายโฮเซ มานูเอล บารโโซ (Jose Manuel Barroso) โปรตุเกส

กรรมการยุโรปด้าน

นางเบนิตา เฟอร์เรโร - วาลด์เนอร์ (Benita Ferrero - Waldner)

ต่างประเทศ

ออสเตรีย

กรรมการยุโรปด้านการค้า

บารอนเนสแคทเธอรีน แอชตัน (Baroness Catherine Ashton)

สหราชอาณาจักร

ประธานสภายุโรป

นายเจอร์ซี บิวเซ็ก (Jerzy Buzek) สัญชาติโปแลนด์พรรค EPP

(กรกฎาคม ๒๐๐๙-

(Christian Democrats)

มกราคม ๒๐๑๒)**ประเด็นที่ประธาน EU (สวีเดน)**

๑) Climate, energy and environment ๒) Jobs, growth and

จะผลักดัน

competitiveness ๓) A safer and more transparent Europe

๔) The Baltic Sea region and relations with the near vicinity และ

๕) The EU as a global actor and continued enlargement

ข้อมูลเศรษฐกิจปี พ.ศ. ๒๕๕๑**GDP**

๑๔,๗๒๒ พันล้านยูโร (ไทย: ๒๑๒.๔๖ พันล้านยูโร)

รายได้ประชากรต่อหัว

๒๕,๘๐๐ ยูโร (ไทย ๓๒๒๑ ยูโร)

อัตราการเจริญเติบโตของ GDP

ร้อยละ -๐.๒ (ไทย ร้อยละ ๔.๕)

สกุลเงิน

๑ ยูโร = ๔๘.๓๘ บาท (ณ วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๒)

อัตราการว่างงาน

ร้อยละ ๗.๗ (ไทย ร้อยละ ๑.๔)

อัตราเงินเฟ้อ

ร้อยละ ๓.๑ (ไทย ร้อยละ ๕.๖)

ทรัพยากรสำคัญ

แร่เหล็ก ก๊าซธรรมชาติ ปิโตรเลียม ถ่านหิน ทองแดง ตะกั่ว สังกะสี ยูเรเนียม

สินค้าส่งออกที่สำคัญ

ยานพาหนะทางถนน เครื่องจักรกลและอุปกรณ์อุตสาหกรรมและไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และเภสัชกรรม เคมีภัณฑ์ เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์

ตลาดส่งออกที่สำคัญ

สหรัฐอเมริกา สวิตเซอร์แลนด์ รัสเซีย จีน (ไทย อันดับที่ ๓๒)

สินค้านำเข้าที่สำคัญ

น้ำมันปิโตรเลียม/น้ำมันดิบ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม อุปกรณ์โทรคมนาคม คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สำนักงาน

ตลาดนำเข้าที่สำคัญ

จีน สหรัฐอเมริกา รัสเซีย นอร์เวย์ (ไทย อันดับที่ ๑๕)

สถิติที่สำคัญไทย-สหภาพยุโรป

ยังเป็นคู่ค้าลำดับที่ ๓ ของไทย รองจากอาเซียนและญี่ปุ่น มีมูลค่า

(๒๐๐๘) EU

มูลค่าการค้าไทย- สหภาพยุโรป

การค้ารวม ๒๕.๕๖ พันล้านยูโร เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๑.๕ ไทยส่งออก ๑๕.๘๘ พันล้านยูโร นำเข้า ๙.๖๘ พันล้านยูโร ได้ดุล ๖.๑๙ พันล้านยูโร

สินค้าส่งออกของไทย

เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ อัญมณีและเครื่องประดับ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ เสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ อื่นๆ แผงวงจรไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์ยาง ไม้แปรรูปและยางพารา

มูลค่าส่งออกไทย

มูลค่านำเข้าไทย

สินค้านำเข้าจาก EU

วงจรรีเลย์ทรานซิสต์ ยารักษาโรค เครื่องบิน ชุดกำเนิดไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์จากเหล็กหรือเหล็กกล้า โลหะ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ อัญมณี เพชร พลอย สารเคมีใช้ในอุตสาหกรรม อาหารและสัตว์มีชีวิต

มูลค่านำเข้าจาก EU

มูลค่านำเข้า

มูลค่าส่งออก

การลงทุน

EU ลงทุนในไทยเป็นอันดับสามรองจากญี่ปุ่นและอาเซียน มีการลงทุนทั้งสิ้น ๑๔๓ โครงการ มูลค่ารวม ๐.๕๓ พันล้านยูโร ลดลงร้อยละ ๕.๒ ประเทศสมาชิก EU ที่ลงทุนในไทยมากที่สุดคือ เนเธอร์แลนด์ กรุงบรัสเซลส์ (สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์/ คณะผู้แทนไทยประจำประชาคมยุโรป)

มูลค่าการลงทุน

มูลค่าการลงทุน

สำนักงานของไทยใน EU

สำนักงานของ EU ในไทย

กรุงเทพฯ (สำนักงานคณะผู้แทนคณะกรรมการยุโรปประจำประเทศไทย)

สหภาพยุโรปเพิ่มเติม/d:y8nss2

มูลค่าลงทุน

มูลค่าส่งออก

มูลค่านำเข้า

สหภาพยุโรปเพิ่มเติม

มูลค่าลงทุน

มูลค่าส่งออก

มูลค่านำเข้า

พัฒนาการของสหภาพยุโรป ยุทธศาสตร์และภาพรวมความสัมพันธ์ไทย-สหภาพยุโรป

ก. พัฒนาการของสหภาพยุโรป

๑. ภาพรวมของสหภาพยุโรป

- สหภาพยุโรป (European Union-EU) เป็นการรวมกลุ่มของประเทศในยุโรปทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ในแบบเหนือรัฐ (supranationalism) ที่ใหญ่ที่สุดและก้าวหน้าที่สุดในโลก นับตั้งแต่ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community) ถูกก่อตั้งขึ้นมาเมื่อ ๕๒ ปีก่อนโดยสนธิสัญญากรุงโรม ๑๙๕๗ (พ.ศ.๒๕๐๐) กระบวนการบูรณาการประสบความสำเร็จอย่างมากในด้าน เศรษฐกิจและการเมือง โดยได้มีการพัฒนาเป็นสหภาพยุโรปโดยผลของสนธิสัญญากรุงมาดริด ๑๙๙๓ (พ.ศ.๒๕๓๖) ซึ่งนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ EU มีรัฐสมาชิกจำนวน ๒๗ ประเทศ¹ มีระบบตลาดร่วม ระบบ ภาษีศุลกากรร่วม การใช้เงินสกุลยูโรร่วมกัน (๑๖ ประเทศ²) และมีศูนย์กลางการบริหารอยู่ที่ กรุงบรัสเซลส์ ราชอาณาจักรเบลเยียม
- โครงสร้างการทำงานของ EU ประกอบด้วย ๓ สถาบันหลัก คือ คณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission) คณะมนตรียุโรป (European Council) และสภายุโรป (European Parliament) และ ๓ เสาหลัก (pillars) คือ ๑) ประชาคมยุโรป (European Communities) คือการทำงานร่วมกันในระดับเหนือรัฐ (supranational level) ระหว่างคณะกรรมาธิการยุโรป สภายุโรป และคณะมนตรียุโรป ครอบคลุมนโยบายด้านการค้า การเกษตร ร่วมกันดูแลการแข่งขัน การคุ้มครองผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม ๒) นโยบายร่วมด้านการต่างประเทศและความมั่นคง (Common Foreign & Security Policy) เป็นความร่วมมือในระดับระหว่างรัฐบาลของประเทศสมาชิก (Inter-governmental cooperation) ในด้านนโยบายต่างประเทศสำคัญๆ เช่น สิทธิมนุษยชน ประชาธิปไตย การให้ความช่วยเหลือ ความมั่นคง การรักษาสันติภาพ และ ๓) ความร่วมมือด้านมหาดไทยและยุติธรรม (Justice and Home Affairs) เป็นความร่วมมือระหว่างรัฐสมาชิก EU ในเรื่องของการปราบปรามการค้ายาเสพติด การก่อการร้าย อาชญากรรมจัดตั้ง และปัญหาผู้ลี้ภัยเข้าเมืองและผู้ลี้ภัย
- EU มีกลไกการเป็นตัวแทนในการเจรจาระหว่างประเทศที่เรียกว่า EU Troika ในระดับสูงสุด ประกอบด้วย ๑) ประธานคณะกรรมาธิการยุโรป (นาย José Manuel Barroso) ๒) หัวหน้ารัฐบาลของประเทศสมาชิก EU ที่ทำหน้าที่เป็นประธานสหภาพยุโรปในช่วงเวลาดังกล่าว และ ๓) เลขาธิการคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป/ผู้แทนระดับสูงของสหภาพยุโรปด้านนโยบายร่วมด้านการต่างประเทศและความมั่นคง (นาย Javier Solana)

¹ ได้แก่ เบลเยียม บัลแกเรีย เช็ก เดนมาร์ก เยอรมนี เอสโตเนีย กรีซ สเปน ฝรั่งเศส ไอร์แลนด์ อิตาลี ไชปรัส ลัตเวีย ลิทัวเนีย ลักเซมเบิร์ก ฮังการี มอลตา เนเธอร์แลนด์ ออสเตรีย โปแลนด์ โปรตุเกส โรมาเนีย สโลวีเนีย สโลวาเกีย ฟินแลนด์ สวีเดน และอังกฤษ

² ได้แก่ เบลเยียม เยอรมนี ไอร์แลนด์ กรีซ สเปน ฝรั่งเศส อิตาลี ไชปรัส ลักเซมเบิร์ก มอลตา เนเธอร์แลนด์ ออสเตรีย โปรตุเกส สโลวีเนีย สโลวาเกีย และฟินแลนด์

ในส่วนของประเทศที่สาม รวมทั้งประเทศไทย EU Troika ประกอบด้วย ๑) เอกอัครราชทูต /หัวหน้าคณะผู้แทนคณะกรรมการยุโรป (Delegation of the European Commission-EC) ๒) เอกอัครราชทูตประเทศสมาชิก EU ที่ทำหน้าที่เป็นประธาน EU และ ๓) เอกอัครราชทูตประเทศสมาชิกฯ ที่จะรับหน้าที่ประธาน EU รายต่อไป ซึ่งในปัจจุบัน EU Troika ในประเทศไทยประกอบด้วย เอกอัครราชทูต/หัวหน้าคณะผู้แทน EC ประจำประเทศไทย เอกอัครราชทูตสวีเดนในฐานะประธาน EU คนปัจจุบัน (ระหว่างวันที่ ๑ กรกฎาคม - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒) และเอกอัครราชทูตสเปน ในฐานะประธาน EU รายถัดไป (ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๓)

๒. สนธิสัญญาลิสบอน (Treaty of Lisbon)

- ประเทศสมาชิก EU ตระหนักถึงความจำเป็นที่ EU ต้องปรับปรุงโครงสร้างเพื่อตอบสนองกระบวนการบูรณาการภายใน EU ที่ก้าวหน้าขึ้นและบทบาทที่เพิ่มมากขึ้นของ EU ในประชาคมโลก โดยในชั้นแรกมีความเห็นว่า น่าจะจัดทำธรรมนูญยุโรป (European Constitution) แต่แนวคิดดังกล่าวไม่สามารถเป็นจริงได้ เนื่องจากฝรั่งเศสและเนเธอร์แลนด์ได้ปฏิเสธร่างธรรมนูญยุโรปในการจัดทำประชามติเมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๔ - ๒๐๐๕ (พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๔๘) ตามลำดับ และต่อมา เมื่อ ๑๘ - ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๐ ผู้นำ EU สามารถบรรลุข้อตกลงระหว่างกันให้เปลี่ยนจากการจัดทำธรรมนูญยุโรปเป็นการจัดทำสนธิสัญญา (Treaty) แทน
- เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ ผู้นำรัฐบาลประเทศสมาชิก EU ทั้ง ๒๗ ประเทศ ได้ร่วมลงนามในสนธิสัญญาลิสบอน (Treaty of Lisbon) ในระหว่างการประชุมสุดยอดผู้นำ EU ณ กรุงลิสบอน สาธารณรัฐโปรตุเกส และตกลงกันว่า แต่ละประเทศสมาชิก EU จะดำเนินการตามกระบวนการกฎหมายภายในของตน เพื่อให้สัตยาบันสนธิสัญญาดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้สนธิสัญญาฯ มีผลใช้บังคับในปี พ.ศ. ๒๕๕๒
- อย่างไรก็ตาม รัฐบาลไอร์แลนด์ได้จัดทำประชามติเพื่อรับรองสนธิสัญญาลิสบอนเมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๑ และผลปรากฏว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่รับรองสนธิสัญญาดังกล่าว นอกจากนี้ มีสมาชิก EU บางประเทศ เช่น สาธารณรัฐเช็ก ไม่เห็นด้วยกับการจัดทำสนธิสัญญาลิสบอน โดยมองว่าเป็นการลดอธิปไตยของรัฐสมาชิก EU มากเกินไป ทำให้เกิดความไม่แน่นอนเกี่ยวกับอนาคตของสนธิสัญญาฉบับนี้ อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี EU พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยผลักดันให้รัฐบาลไอร์แลนด์จัดทำประชามติอีกครั้ง ขณะเดียวกัน ก็เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกที่ยังอยู่ระหว่างการดำเนินการให้สัตยาบันสนธิสัญญาลิสบอน ดำเนินการให้แล้วเสร็จในโอกาสแรก
- จนถึงปัจจุบัน มีประเทศสมาชิก EU ที่ยังอยู่ระหว่างการดำเนินการตามขั้นตอนกฎหมายภายในเพื่อให้สัตยาบันสนธิสัญญาลิสบอน จำนวน ๔ ประเทศ คือ ไอร์แลนด์ เยอรมนี โปแลนด์ และเช็ก ทั้งนี้ รัฐบาลไอร์แลนด์ประกาศจะจัดประชามติเพื่อรับรองสนธิสัญญาฯ ในวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๒
- สาระสำคัญของสนธิสัญญาลิสบอน ได้แก่
 ๑. เป็นสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่รัฐสมาชิก EU เห็นชอบที่จะสละอำนาจอธิปไตยบางส่วนของตนให้แก่ความร่วมมือเหนือชาติ (supranationalism)

๒. ภายใต้สนธิสัญญาลิสบอน จะมีตำแหน่งผู้บริหาร ๒ ตำแหน่งใหม่ คือ ๑) ประธานคณะมนตรียุโรป แต่งตั้งโดยคณะมนตรียุโรป โดยจะอยู่ในวาระครั้งละ ๒ ปีครึ่ง เพื่อใช้แทนระบบหมุนเวียนในปัจจุบันที่ประเทศสมาชิก EU ผลัดกันรับหน้าที่เป็นประธาน EU วาระละ ๖ เดือน และ ๒) ผู้แทนระดับสูงของสหภาพยุโรปด้านการต่างประเทศและนโยบายความมั่นคง (EU High Representative for Foreign Affairs and Security Policy (เทียบเท่ากับรัฐมนตรีต่างประเทศ) ซึ่งจะเป็นการรวมตำแหน่งและภารกิจของ EU High Representative for Common Foreign and Security Policy ในปัจจุบัน (ภายใต้ นาย Javier Solana) และตำแหน่งกรรมาธิการยุโรปด้านการต่างประเทศและนโยบายต่อประเทศเพื่อนบ้าน (ภายใต้ นาง Benita Ferrero-Waldner) โดยจะดูแลเรื่องนโยบายต่างประเทศที่มาจากมติตัดสินใจร่วมกันของประเทศสมาชิก จะไม่แทรกแซงนโยบายต่างประเทศหรือการดำเนินการทางการทูตของประเทศสมาชิก EU แต่อย่างใด ทั้งนี้ ผู้แทนระดับสูงฯ จะดำรงตำแหน่งรองประธานคณะกรรมาธิการยุโรปอีกตำแหน่งด้วย

๓. สถาบันหลักของ EU คือ คณะกรรมาธิการยุโรป และรัฐสภายุโรป ตลอดจนศาลยุติธรรมยุโรปจะมีอำนาจเพิ่มขึ้น

๔. การลดและขจัดความยากจนในประเทศที่สามจะเป็นวัตถุประสงค์สำคัญที่สุดของนโยบายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของ EU อย่างไรก็ดี การดำเนินนโยบายนี้จะขึ้นกับดุลยพินิจของแต่ละประเทศสมาชิก เนื่องจากไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงร่วม (CFSP) ของ EU

๕. ประเด็นการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (climate change) เป็นเป้าหมายหลักประการหนึ่งภายใต้ Treaty of Lisbon

๖. บทบัญญัติภายใต้ Treaty of Lisbon จะให้พื้นฐานทางกฎหมายแก่ EU ในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม

๗. ประเทศสมาชิก EU จะสามารถให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรบุคคลทั้งพลเรือนและทหารแก่ EU เพื่อการดำเนินการด้านการป้องกันและความปลอดภัยร่วม ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของแต่ละประเทศสมาชิกในการเข้าร่วมในปฏิบัติการการปลดอาวุธ ปฏิบัติการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม การให้คำปรึกษาด้านการทหารและการรักษาสันติภาพ

๓. การทำหน้าที่ประธานสหภาพยุโรป (EU Presidency)

● ในระหว่างที่สนธิสัญญาลิสบอนยังไม่มีผลใช้บังคับ ประเทศสมาชิก ๒๗ ประเทศจะผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันทำหน้าที่ประธานคณะมนตรียุโรป (President of the European Council) หรือที่มักเรียกสั้นๆ ว่า ประธานสหภาพยุโรป (EU Presidency) วาระละ ๖ เดือน โดยมีการกำหนดไว้ล่วงหน้าจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๓ อาทิ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ เช็กรับหน้าที่เป็นประธาน EU ในช่วงเดือนมกราคม – มิถุนายน และสวีเดนรับหน้าที่ดังกล่าวระหว่างเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๕๒ สำหรับ ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ สเปนจะรับหน้าที่ต่อจากสวีเดน ในช่วงเดือนมกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๓ และเบลเยียมจะรับหน้าที่ต่อจากสเปน ในช่วงเดือนกรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๕๓

- สาธารณรัฐเช็กในฐานะประธานสหภาพยุโรป เช็กทำหน้าที่เป็นประธาน EU ระหว่างเดือนมกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๒ โดยมีคำขวัญ (motto) ว่า “Europe without Barriers” และมีนโยบายหลัก 3E’s คือ Economy, Energy, and External relations และประกาศจะผลักดันในประเด็นต่อไปนี้เป็นพิเศษ คือ ๑) นโยบายการแข่งขันเสรี ๒) นโยบายพลังงานร่วมและการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๓) การเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี ๔) การปรับปรุงระบบงบประมาณ EU โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดงบประมาณสำหรับนโยบายการเกษตรร่วม (Common Agricultural Policy-CAP) และ ๕) การส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับสหรัฐฯ (trans-Atlantic relations) และระหว่าง EU กับประเทศในภูมิภาคยุโรปตะวันออก (CIS)

- ราชอาณาจักรสวีเดนในฐานะประธาน EU ปัจจุบัน สวีเดนรับหน้าที่เป็นประธานสหภาพยุโรป ระหว่างวันที่ ๑ กรกฎาคม – ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ โดยได้รับหน้าที่นี้มาก่อน ๑ ครั้ง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔ สวีเดนประกาศจะผลักดันนโยบายใน ๕ ด้านเป็นพิเศษ ได้แก่ ๑) Climate, energy and environment ๒) Jobs, growth and competitiveness ๓) A safer and more transparent Europe ๔) The Baltic Sea region and relations with the near vicinity และ ๕) The EU as a global actor and continued enlargement ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ เอกอัครราชทูตสวีเดน/ประจำประเทศไทย ในฐานะ local EU Presidency ได้กล่าวในงานเลี้ยงรับรองในโอกาสที่สวีเดนเข้ารับหน้าที่เป็นประธาน EU ว่า สวีเดนจะให้ความสำคัญสูงสุดกับสองประเด็น คือ ๑) การแก้ไขปัญหาวิกฤตการเงินและเศรษฐกิจ และ ๒) การจัดการปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔. พัฒนาการที่สำคัญในสหภาพยุโรป

๔.๑ ในช่วงนี้ EU เผชิญกับความท้าทายในด้านต่างๆ เช่น การให้สัตยาบันต่อสนธิสัญญาลิสบอนซึ่งเป็นพัฒนาการที่สำคัญในกระบวนการบูรณาการของ EU การจะครบวาระของคณะผู้บริหารของคณะกรรมาธิการยุโรป ในวันที่ ๓๑ ตุลาคม ศกนี้ การดำเนินนโยบายและมาตรการร่วมในการจัดการปัญหาผู้อพยพและผู้เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในยุโรป การดำเนินนโยบาย/มาตรการเพื่อจัดการกับปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจและการเงิน ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความมั่นคงด้านพลังงาน เพื่อเตรียมท่าทีสำหรับการเจรจาในระดับผู้นำในกรอบ UNFCCC ที่จะมีขึ้นในเดือนธันวาคม ๒๕๕๒ ณ กรุงโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก

๔.๒ ในการประชุม London Summit (G-๒๐) เมื่อวันที่ ๑-๒ เมษายน ๒๕๕๒ EU ได้มีท่าทีในทิศทางเดียวกันโดยเน้นการปฏิรูปกฎระเบียบและการควบคุมดูแลระบบการเงินระหว่างประเทศแทนการเพิ่มงบประมาณในแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจ (แม้สหรัฐฯ พยายามกระตุ้นในเรื่องนี้) และเตรียมให้เงินสนับสนุน IMF เพิ่มเติมอีก ๑๕ พันล้านยูโร (จากจำนวน ๒๐๐ พันล้านยูโรซึ่งได้อนุมัติใช้ดำเนินการตามแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจภายใน EU) เพื่อเพิ่มความขีดความสามารถในการให้เงินกู้แก่ประเทศสมาชิก EU ที่ประสบปัญหาหนัก โดยยังคงหลักการเรื่องการกระตุ้นเศรษฐกิจโดยคำนึงถึงเสถียรภาพทางการคลัง รวมทั้งความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม และการแก้ไขปัญหาการว่างงาน

๔.๓ การประชุมสุดยอดสหภาพยุโรปครั้งล่าสุด

● เมื่อวันที่ ๑๘ - ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๒ ได้มีการประชุมผู้นำประเทศสมาชิก EU ที่กรุงบรัสเซลส์ โดยสาธารณรัฐเช็กในฐานะประธาน EU (ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒) เป็นประธานการประชุมซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

● ผู้นำประเทศสมาชิก EU ให้การรับประกันว่า สนธิสัญญาลิสบอนจะไม่กระทบต่ออำนาจอธิปไตยของประเทศสมาชิกในการรักษาความเป็นกลางทางทหาร การจัดเก็บภาษี การคุ้มครองสิทธิต่อการมีชีวิตและครอบครัว และสิทธิในการศึกษา ตามที่รัฐบาลไอร์แลนด์เรียกร้อง โดยเชื่อว่าจะทำให้ประชาชนหันมาสนับสนุนสนธิสัญญาลิสบอนในการจัดประชามติที่จะมีขึ้นในเดือนตุลาคม ศกนี้

● ที่ประชุมเห็นชอบการเสนอ นาย José Manuel Barroso ให้ดำรงตำแหน่งเป็นประธานคณะกรรมการบริหารยุโรป (President of the European Commission) เป็นสมัยที่ ๒ สำหรับช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๗

● ที่ประชุมเห็นชอบให้ออกมาตรการกำกับดูแลสถาบันการเงินของ EU ที่มีความเข้มงวดยิ่งขึ้น และให้จัดตั้งคณะทำงานทั่วภาคพื้นยุโรปขึ้นมาทำหน้าที่เฝ้าระวัง/ป้องกันการเกิดซ้ำวิกฤติเศรษฐกิจและการเงิน โดยในระดับมหภาค เห็นชอบให้จัดตั้ง European Systemic Risk Board (ESRB) เพื่อติดตามและประเมินความเสี่ยงต่างๆ ที่มีต่อเสถียรภาพด้านการเงิน รวมทั้งให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขปัญหา โดยมีมติให้สมาชิกของ General Council ของ European Central Bank (ECB) เป็นผู้คัดเลือกประธาน ESRB ส่วนในระดับจุลภาค ที่ประชุมแนะนำการจัดตั้ง European System of Financial Supervisors เพื่อกำกับดูแลสถาบันการเงินที่มีกิจกรรมข้ามชาติ นอกจากนี้ จะมีการจัดตั้ง Supervisory College และกำหนดกฎระเบียบเดียวสำหรับใช้กับทุกสถาบันการเงินในตลาดร่วม

● ที่ประชุมผู้นำ EU ยังได้หารือในเรื่องอื่นๆ ที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และปัญหาการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย โดยที่ประชุมได้เรียกร้องให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันเพื่อบรรลุข้อตกลงในการประชุม Copenhagen Climate Change Conference 2009 ที่จะจัดในวันที่ ๗- ๘ ธันวาคม ๒๕๕๒ ที่กรุงโคเปนเฮเกน และเห็นว่าทุกประเทศควรให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ประเทศกำลังพัฒนาเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในส่วนของปัญหาการลักลอบเข้าเมือง ที่ประชุมรับรองข้อเสนอให้มีมาตรการโดยสมัครใจโดยประเทศสมาชิก EU ในการช่วยแบ่งเบาภาระการรับผู้ลี้ภัยจากประเทศสมาชิก EU ที่ประสบภาระหนักในเรื่องดังกล่าว

๔.๔ การเลือกตั้งสภายุโรปชุดใหม่

● เมื่อวันที่ ๔-๗ มิถุนายน ๒๕๕๒ ประเทศสมาชิก EU ทั้ง ๒๗ ประเทศได้จัดการเลือกตั้งสมาชิกสภายุโรป (European Parliament) ชุดใหม่เพื่อแทนสมาชิกสภายุโรปชุดปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๔๗-๒๕๕๒) ที่จะพ้นหน้าที่เมื่อสภายุโรปชุดใหม่ประชุมเต็มคณะครั้งแรกในวันที่ ๑๔-๑๖ กรกฎาคม ที่ผ่านมา โดยกลุ่มการเมืองต่างๆ ได้รับจำนวนที่นั่งในสภายุโรป ดังนี้

- กลุ่มพรรคอนุรักษนิยม Group of the European People's Party (Christian Democrats) หรือ EPP ได้ที่นั่งมากที่สุดเป็นจำนวน ๒๖๔ ที่นั่ง

- กลุ่มพรรคสังคมนิยม Party of European Socialists (PES) ได้ ๑๖๑ ที่นั่ง
 - กลุ่มพรรค Alliance of Liberals and Democrats for Europe (ALDE) ได้ ๘๐ ที่นั่ง
 - กลุ่มพรรค Green/ European Free Alliance ได้ ๕๓ ที่นั่ง
 - กลุ่มพรรค Union for Europe of the Nations (UEN) ๓๕ ที่นั่ง
 - กลุ่ม European United Left - Nordic Green Left (GUE/NGL) ๓๒ ที่นั่ง
 - กลุ่มอิสระ Independence/ Democracy Group (IND/DEM) ๑๘ ที่นั่ง
 - และพรรคอื่นๆ ได้ ๘๑ ที่นั่ง
- การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นชัยชนะของพรรคอนุรักษนิยม (EPP) และแสดงให้เห็นถึงความถดถอยของพรรคสังคมนิยมในประเทศสมาชิก EU ซึ่งเป็นผลมาจากการที่กลุ่มพรรค EPP ได้รับความนิยมในประเทศสมาชิกใหญ่ ๕ ประเทศ ได้แก่ เยอรมนี สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส อิตาลี และสเปน ขณะเดียวกัน เป็นการสะท้อนถึงความไม่พอใจของประชาชนในบางประเทศสมาชิกที่มีต่อรัฐบาลพรรคสังคมนิยม ได้แก่ สเปน กรีซ บัลแกเรีย และฮังการี
 - ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์/คณะผู้แทนประจำประชาคมยุโรป ประเมินว่าผลการเลือกตั้งสมาชิกสภายุโรปครั้งนี้ ไม่น่าจะส่งผลกระทบต่อไทยอย่างชัดเจน เมื่อเปรียบเทียบกับสภายุโรปชุดที่กำลังจะหมดวาระลง อย่างไรก็ตาม บทบาทและอำนาจของสภายุโรปชุดใหม่จะมีมากขึ้นหลังจากสนธิสัญญาลิสบอนมีผลใช้บังคับ ซึ่งจะช่วยให้ฝ่ายบริหาร เช่น คณะกรรมาธิการยุโรป (EC) และผู้ที่มีส่วนได้เสีย พยายามสร้างความสัมพันธ์อันดีและเพิ่มความเอาใจใส่ต่อสมาชิกสภายุโรปที่มีบทบาทสำคัญ นอกจากนี้ สภายุโรปชุดใหม่น่าจะให้ความสำคัญกับเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น เนื่องจากจำนวนที่นั่งของพรรค Greens ในสภายุโรปที่เพิ่มขึ้น และความสนใจในเรื่องดังกล่าวของสาธารณชนโดยรวม ทั้งนี้ ต้องติดตามต่อไปว่าสมาชิกสภายุโรปท่านใดจะอยู่ในกลุ่มที่ดูแลความสัมพันธ์กับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และอาเซียน ซึ่งในสภายุโรปชุดที่แล้ว นาย Hartmut Nassauer (พรรค EP) ซึ่งทำหน้าที่เป็นประธานกลุ่มฯ มีความคุ้นเคยกับฝ่ายไทยและมีทัศนคติที่ดีต่อประเทศไทย (แต่ไม่ได้ลงสมัครเลือกตั้งอีก)

สภายุโรปชุดใหม่ได้มีการประชุมเต็มคณะครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๔-๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ที่เมืองสตราสบูร์ก ประเทศฝรั่งเศสและได้ลงมติเลือกนาย Jerzy Buzek อดีตนายกรัฐมนตรีโปแลนด์ สังกัดพรรค EPP/Christian Democrats ให้ดำรงตำแหน่งประธานสภายุโรปคนใหม่ ซึ่งเป็นประธานสภายุโรปคนแรกที่มาจากภูมิภาคยุโรปกลาง-ตะวันออกเฉียงใต้ นับตั้งแต่ EU ขยายสมาชิกภาพเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๗ อย่างไรก็ตาม สภายุโรปยังมีได้พิจารณารับรองนาย José Manuel Barroso ให้ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมาธิการยุโรปเป็นสมัยที่ ๒ และคาดว่า สภาฯ จะพิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมเต็มคณะครั้งต่อไปในเดือนกันยายน ๒๕๕๒

ข. ความสัมพันธ์ไทย-สหภาพยุโรป (EU)

๑. ภาพรวมความสัมพันธ์ไทย-สหภาพยุโรป (EU)

- ไทยให้ความสำคัญกับ EU เนื่องจากเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจและเป็นตลาดขนาดใหญ่ด้วยจำนวนประชากรเกือบ ๕๐๐ ล้านคน มีผลิตภัณฑ์มวลรวมปีละประมาณ ๑๔,๐๐๐ พันล้านยูโร และเป็นภูมิภาคที่มีอำนาจซื้อสูงที่สุดในโลก EU จึงเป็นยักษ์ใหญ่ในเวทีการค้าโลกที่มีอำนาจต่อรองสูงและมีบทบาทในการกำหนดทิศทางทางการค้าระหว่างประเทศ โดยเป็นผู้นำด้านกฎระเบียบและนโยบายด้านการค้าและที่มีใช้การค้าที่สำคัญของโลก (Global Standards Setter)
- ยุทธศาสตร์ของไทยต่อ EU ได้แก่ การเน้นว่าไทยยึดมั่นในคุณค่าประชาธิปไตยเช่นเดียวกับ EU เพื่อให้ EU มีความเชื่อมั่นและเห็นไทยเป็นหุ้นส่วนหลักในภูมิภาค เพื่อผลประโยชน์ของไทยในการขยายการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการรับเทคโนโลยีจาก EU รวมทั้งเพื่อยกระดับมาตรฐานสินค้าของไทยและส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยในระยะยาว ไทยจึงควรพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพและยกระดับความเป็นหุ้นส่วนที่มีความทัดเทียมกับ EU และใช้ประโยชน์จากศักยภาพของยุโรปที่มีความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ เพื่อประโยชน์ของฝ่ายไทย
- ประเด็นที่อยู่ในความสนใจของ EU ได้แก่ การเมืองและการพัฒนาประชาธิปไตย สถานการณ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สถานการณ์ในพม่าและผู้หนีภัยการสู้รบชาวพม่า ผู้เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ชาวม้งลาวและโรฮิงญาการเจรจาจัดทำกรอบความตกลงว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือไทย-ประชาคมยุโรป (Partnership and Cooperation Agreement – PCA) และความตกลงเขตการค้าเสรี ไทย-สหภาพยุโรป รวมทั้งประเด็นด้านเศรษฐกิจอื่นๆ อาทิ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจคนต่างด้าว (Foreign Business Act) ร่างพระราชบัญญัติค้าส่ง-ค้าปลีก มาตรการบังคับใช้สิทธิโดยรัฐต่ออายุที่มีสิทธิบัตร (Compulsory Licensing-CL)

๒. ความสัมพันธ์ด้านการเมืองระหว่างไทย-EU

- ไทยกับ EU มีความสัมพันธ์ที่ดีและราบรื่น ฝ่าย EU มองว่า ไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพในด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยว/วัฒนธรรม และมีการพัฒนาประชาธิปไตยด้วยสันติวิธี และเห็นไทยเป็นหุ้นส่วนสำคัญ ทั้งในด้านการเมืองและเศรษฐกิจในภูมิภาค เหตุการณ์รัฐประหารเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๘ ทำให้ประเทศสมาชิก EU และคณะกรรมาธิการยุโรป (EC) ลดระดับการดำเนินความสัมพันธ์ในระดับทวิภาคีกับไทยในช่วงรัฐบาล พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ โดยไม่มีการเยือนในระดับทวิภาคีอย่างเป็นทางการระหว่างกันในระดับรัฐมนตรีหรือสูงกว่านั้น อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ และการจัดตั้งรัฐบาลของนายสมัคร สุนทรเวช เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับ EU ได้กลับสู่สภาวะปกติ
- แถลงการณ์ของ EU เกี่ยวกับสถานการณ์ในประเทศไทย เมื่อวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๕๒ สาธารณรัฐเช็กในฐานะประธาน EU ในขณะนั้น ได้ออกแถลงการณ์ในนามของ EU เกี่ยวกับสถานการณ์ความไม่สงบเนื่องจากการประท้วงในประเทศไทย มีใจความว่า ๑) EU ขอแสดงความเสียใจที่การประชุม ASEAN Summit and Related Summits ที่พักยาต้องเลื่อนออกไป และหวังว่าเหตุการณ์ดังกล่าวจะไม่

กระทบต่อการดำเนินงานระหว่างอาเซียนกับ EU ๒) EU มีความห่วงกังวลต่อเหตุการณ์ความรุนแรงในประเทศไทย โดยเรียกร้องให้ผู้ประท้วงละเว้นการกระทำที่รุนแรงซึ่งจะส่งผลให้สถานการณ์ตึงเครียดมากยิ่งขึ้น และหวังว่า ไทยจะแก้ไขความแตกแยกทางการเมืองได้ด้วยการเจรจา และ ๓) EU เรียกร้องให้รัฐบาลไทยรับประกันความปลอดภัยของชาวไทยและชาวต่างชาติ รวมทั้งพลเมืองของประเทศ EU

- ปัจจุบัน ไทยกับ EU มีกลไกดำเนินการความสัมพันธ์ทวิภาคี ได้แก่ การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสไทย-ประชาคมยุโรป (Thailand-European Commission Senior Officials' Meeting –Thai-EC SOM) และการเจรจาจัดทำกรอบความตกลงว่าด้วยความสัมพันธ์หุ้นส่วนและความร่วมมือไทย – ประชาคมยุโรป หรือ **Partnership and Cooperation Agreement - PCA** (รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ กลุ่มภารกิจความสัมพันธ์ทวิภาคี เป็นหัวหน้าคณะเจรจาฝ่ายไทย และอธิบดีกรมเอเชียของคณะกรรมการยุโรปเป็นหัวหน้าคณะเจรจาฝ่าย EC) ซึ่งได้เจรจาร่างกรอบความตกลงฯ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ และมีเนื้อหาของร่างกรอบความตกลงครอบคลุมความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างรอบด้าน และจะเป็นกลไกหลักในความสัมพันธ์ทวิภาคีในอนาคต หากทั้งสองฝ่ายสามารถบรรลุการเจรจาและลงนามกรอบความตกลง PCA ได้ โดยได้จัดการเจรจา PCA ไปแล้ว ๘ รอบ และเหลือประเด็นที่ยังติดขัดอีก ๓ ประเด็น ได้แก่ Weapons of mass destruction, ICC/Rome Statute และ Fulfillment of obligations (ในเรื่อง essential elements) ทั้งนี้ EC พยายามเร่งรัดให้มีการบรรลุการเจรจาและลงนาม ความตกลง PCA ระหว่างกัน

- การเยือนในระดับผู้นำรัฐบาล ฝ่ายไทยอยู่ระหว่างเตรียมการเยือนยุโรปของนายกรัฐมนตรี โดยสถานเอกอัครราชทูตที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างทาบทามรัฐบาลฝรั่งเศสและคณะกรรมการยุโรป ณ กรุงบรัสเซลส์ เพื่อจัดให้ นายกรัฐมนตรีเยือนฝรั่งเศสและคณะกรรมการยุโรป ณ กรุงบรัสเซลส์ ต่อเนื่องกันในช่วงปลายเดือนตุลาคม- ต้นเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๒ (หลังการประชุมผู้นำอาเซียน) สำหรับการเยือนไทยของฝ่าย EC นายกรัฐมนตรีนายสมัคร ได้มีหนังสือเชิญนายบาโรโซ ประธานคณะกรรมการยุโรปคนปัจจุบันเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการ (นายบาโรโซ และกรรมการยุโรป รวม ๒๗ คน จะพำนักที่ในวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ อย่างไรก็ตาม นายบาโรโซจะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่อเป็นสมัยที่ ๒)

- การเยือนในระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ นาง Benita Ferrero-Waldner กรรมการธิการด้านการต่างประเทศแลนโยบายยุโรปต่อประเทศเพื่อนบ้านได้เข้าเยี่ยมชมการะ นายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ณ ทำเนียบรัฐบาล ในโอกาสแวะเยือนไทยก่อนเดินทางไปเข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศเอเชีย-ยุโรป ครั้งที่ ๙ (ASEM FMM 9) ณ กรุงฮานอย ทั้ง ๒ ฝ่ายได้หารือในประเด็นสำคัญๆ ได้แก่ การเจรจาจัดทำกรอบ ความตกลง PCA ซึ่งฝ่าย EC/EU อยากให้มีการบรรลุ ความตกลงระหว่างกันโดยเร็ว และความเป็นไปได้ที่จะเริ่มกระบวนการเจรจา FTA ไทย-EU สถานการณ์ทางการเมืองในประเทศไทย และเรื่องพม่า เป็นต้น ทั้งนี้ นาง Ferrero-Waldner ได้มีโอกาสหารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในช่วงสั้นๆ อย่างไม่เป็นทางการในช่วงพักการประชุมระหว่างการประชุม ASEM FMM 9 และต่อมา เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ได้พบหารือกันในช่วงการประชุม NAM Summit ที่ประเทศอียิปต์ที่จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๔ – ๑๖ กรกฎาคม ที่ผ่านมา

๓. ความสัมพันธ์ทางการค้าและการลงทุนปี ๒๕๕๑

● EU เป็นคู่ค้าอันดับ ๓ ของไทย รองจากอาเซียนและญี่ปุ่น มูลค่าการค้าสองฝ่ายในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ คิดเป็นมูลค่า ๒๖.๓๖ พันล้านยูโร³ (๓๗.๖๕ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๑.๕ จากปี พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยไทยได้เปรียบดุลการค้า EU จำนวน ๖.๓๘ พันล้านยูโร (๘.๑๓ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) ทั้งนี้ คู่ทางของสินค้าไทยในตลาดยุโรป คือ สินค้าเกษตรและอาหาร และ EU ยังเป็นกลุ่มประเทศที่ลงทุนในไทยมากที่สุดเป็นอันดับ ๓ รองจากญี่ปุ่นและอาเซียน มูลค่าการลงทุนสูงถึง ๐.๘๕ พันล้านยูโร (๔๘,๕๐๒ ล้านบาท) ประเทศสมาชิก EU ที่ลงทุนในไทยมากเป็นอันดับแรก คือ เนเธอร์แลนด์ (๐.๖๓ พันล้านยูโร)

● ประเด็นเศรษฐกิจและการค้าเป็นปัญหาหลักในความสัมพันธ์ไทย – EU เนื่องจาก EU มีกฎระเบียบและมาตรการทางการค้าที่เข้มงวด และมีมาตรฐานสุขอนามัยที่สูง และมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่เข้มงวดมากขึ้น โดยปัญหาการค้าระหว่างกันที่สำคัญในปัจจุบัน ได้แก่ มาตรการการตอบโต้การทุ่มตลาดของ EU การห้ามนำเข้าเนื้อไก่ดิบจากไทยด้วยเรื่องปัญหาไข้หวัดนก กฎระเบียบต่อต้านการทำประมงที่ผิดกฎหมาย ไร้รายงาน และไร้การควบคุม (Illegal, Unreported and Unregulated - IUU Fishing) กฎระเบียบและนโยบายของ EU ด้านสิ่งแวดล้อม การออกแบบบรรจุภัณฑ์ กฎระเบียบควบคุมการใช้สารเคมี ฯลฯ

● **สถานการณ์การค้าในปัจจุบัน** – ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจโลกทำให้การค้า - การลงทุนระหว่างทั้งสองฝ่ายมีแนวโน้มลดลง โดยมูลค่าการค้าไทย-EU ในช่วงเดือนมกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๒ มีมูลค่ารวม ๘.๑๐ พันล้านยูโร (๑๓.๘๕๔ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) โดยไทยส่งออก ๕.๘๐ พันล้านยูโร นำเข้า ๑.๑๕ พันล้านยูโร ทำให้ไทยได้ดุลการเป็นจำนวน ๔.๖๕ พันล้านยูโร (ประมาณ ๖.๖๓๕ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) โดยเยอรมนีเป็นคู่ค้าอันดับที่ ๑ ของไทยใน EU ในส่วนของการลงทุน ระหว่างเดือนมกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๒ โดยเยอรมนีเป็นคู่ค้าอันดับ ๑ (๒,๐๐๐ พันล้านยูโร) รองลงมาคือสหราชอาณาจักร (๑,๔๖๐ พันล้านยูโร) เนเธอร์แลนด์ (๑,๒๘๐ พันล้านยูโร) ฝรั่งเศส (๑,๑๓๔ พันล้านยูโร) อิตาลี (๘๖๗ พันล้านยูโร) และตามลำดับ หนึ่ง โดยเมื่อแยกสถิติการส่งออกของไทยไปยังสหภาพยุโรป (ตลาดหลัก)⁴ มูลค่าการส่งออกของไทยในช่วงเดือนมกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๒ คิดเป็น ๕.๒๔ พันล้านยูโร (๗.๔๐๖ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) โดยกระทรวงพาณิชย์ได้ตั้งเป้าหมายการส่งออกไปยังตลาดยุโรปหลักตลอดปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ไว้ที่ ๑๔.๓๑๑ พันล้านยูโร (๒๐.๒๐๖ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) สำหรับตลาดยุโรปตะวันออก⁵ มูลค่าการส่งออกของไทยในช่วงเดือนมกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๒ คิดเป็น ๗๓๕.๒๑ ล้านยูโร (๑,๐๓๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐ) โดยกระทรวงพาณิชย์ได้ตั้งเป้าหมายการส่งออกไปยังตลาดยุโรปตะวันออกไว้ที่ ๒.๓ พันล้านยูโร (๓,๒๖๗ ล้านดอลลาร์สหรัฐ) โดยเมื่อเปรียบเทียบกับช่วง

³ อัตราแลกเปลี่ยนของ ธปท. ณ ๒ ส.ค. ๒๐๐๙ ๑ ยูโรเท่ากับ ๔๘.๘๘ บาท และ ๑ ยูโร เท่ากับ ๑.๔๒๘๙ ดอลลาร์

⁴ ตามสถิติการส่งออกของไทยจากกระทรวงพาณิชย์ สหภาพยุโรป (ตลาดหลัก) มี ๑๕ ประเทศ ได้แก่ กรีซ เดนมาร์ก เนเธอร์แลนด์ เบลเยียม โปรตุเกส ฝรั่งเศส ฟินแลนด์ มอลตา เยอรมนี ลักเซมเบิร์ก สวีเดน สหราชอาณาจักร สเปน ออสเตรีย อิตาลี

⁵ สาธารณรัฐเช็ก ไชปรัส บัลแกเรีย โปแลนด์ โรมาเนีย ลัตเวีย ลิทัวเนีย สโลวาเกีย สโลวีเนีย เอสโตเนีย

ไตรมาสแรกของปี พ.ศ. ๒๕๕๑ มูลค่าการส่งออกของไทยไปยังยุโรป (ตลาดหลัก) และยุโรปตะวันออก ลดลงร้อยละ ๓๒.๘ และ ๓๐.๕ ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้มูลค่าการส่งออกของไทยไปยังสหภาพยุโรปโดยรวมจะลดลงเพราะผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจ การส่งออกของไทยไปยังสหภาพยุโรปในช่วงไตรมาสแรกของปี พ.ศ. ๒๕๕๒ มีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากช่วงไตรมาสเดียวกันของปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ถึงร้อยละ ๔๑.๒๕ (เป็นปริมาณ ๔๐.๑๑ ตัน)

- **สถานการณ์การลงทุนในปัจจุบัน** สหภาพยุโรปลงทุนในไทยเป็นมูลค่า ๐.๑๘ พันล้านยูโร (ประมาณ ๘,๑๔๐ ล้านบาท) ลดลง ๑๔,๗๓๗ ล้านบาทจากปริมาณการลงทุนในช่วงเดียวกันของปี พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยเนเธอร์แลนด์ลงทุนในประเทศไทยเป็นอันดับ ๑ รองลงมาคือ สหราชอาณาจักร เบลเยียม เยอรมนี และฝรั่งเศส ตามลำดับ

- นอกจากนี้ EU ยังให้ความสำคัญต่อไทยในกรอบภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทไทยในฐานะประธานอาเซียน พัฒนาการในภูมิภาค และในการเจรจาจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-สหภาพยุโรป (ASEAN-EU Free Trade Area) ซึ่ง ฝ่าย EU ต้องการให้ไทยมีบทบาทหลักด้านการเจรจาในกรอบดังกล่าวให้มีความคืบหน้า อย่างไรก็ตาม อาเซียนและ EU ได้ตัดสินใจพักการเจรจาในกรอบดังกล่าวหลังจากมีการเจรจาไปแล้ว ๗ รอบ เนื่องจากการเจรจา ไม่มีความก้าวหน้าเท่าที่ควร โดยในการประชุมคณะกรรมการร่วมภายใต้ความตกลงการค้าเสรี ASEAN-EU ครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่ ๔-๕ มีนาคม ๒๕๕๒ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ทั้งสองฝ่ายมีมติพักการเจรจาระหว่างกันไว้ก่อน ทั้งนี้ EU อยู่ระหว่างพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะจัดทำ ความตกลง FTA กับประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นรายประเทศต่อไป

- **ข้อเสนอของ EU ที่จะทำความตกลงการค้าเสรีไทย – EU** สืบเนื่องจากการพักการเจรจาในระดับ ASEAN-EU ฝ่าย EU จึงได้แสดงท่าทีสนใจจะเริ่มกระบวนการเจรจาจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรี (FTA) ในระดับทวิภาคีกับไทย ในหลายโอกาส ดังนี้

- การหารือระหว่างเอกอัครราชทูต David Lipman กับ รองนายกรัฐมนตรี กอรัปศักดิ์ สภาวสุ เมื่อ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๒

- การหารือระหว่างนายกรัฐมนตรี กับนาง Benita Ferrero-Waldner กรรมการธิการด้านการต่างประเทศและนโยบายต่อประเทศเพื่อนบ้าน (European Commissioner for External Relations and European Neighbourhood Policy) เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ที่ทำเนียบรัฐบาล

- การหารือระหว่างการรับประทานอาหารกลางวัน (Working Lunch) ระหว่าง นายพนิช วิกิตเศรษฐ์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศกับเจ้าหน้าที่ระดับสูงของ EC ประกอบด้วย นาย Stefano Sannino รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ (DG RELEX) นาย James Moran อธิบดีกรมเอเชีย DG RELEX และนาง Renate Nikolay ที่ปรึกษาของกรรมการธิการด้านการค้า เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๒ ที่กรุงบรัสเซลส์ นาง Nikolay แจ้งว่า EC อยู่ระหว่างการพิจารณาปรับแนวทางการเจรจา ASEAN-EU FTA จากระดับภูมิภาคเป็นระดับทวิภาคีกับประเทศสมาชิกอาเซียน คาดว่าจะสามารถเริ่มเจรจากันได้ในเร็ววัน และหวังว่าจะตามมาด้วยการเจรจากับไทยแจ้งว่า EU เป็นคู่ค้าที่สำคัญของไทย และรับจะประสานให้ผู้แทนการค้าไทยนำคณะไปหารือเพื่อสร้างความชัดเจนให้ทั้งสอง

ฝ่าย ซึ่งนาง Renate Nikolay รับที่จะแจ้งวันที่ Commissioner Ashton สะดวก ในช่วงก่อน summer break และผู้ช่วยรัฐมนตรี (ทั้งนี้ เรื่องการทำความตกลงการค้าเสรีระดับทวิภาคียังคงต้องมีการพิจารณาในระดับนโยบายรัฐบาลและความชัดเจนเรื่องผู้ดูแลเรื่องนี้ระหว่างกระทรวงพาณิชย์กับผู้แทนการค้าไทย)

- กระทรวงพาณิชย์ ได้มีหนังสือแจ้งว่า รองนายกรัฐมนตรีกอร์สค์คีช มีบัญชามอบหมายให้ กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ เป็นหน่วยงานหลักในการหารือแนวทางการเจรจาการค้าเสรีระหว่างไทยกับ EU และให้รายงานความคืบหน้าเป็นระยะต่อรองนายกรัฐมนตรี รวมทั้งเห็นชอบให้รองปลัดกระทรวงพาณิชย์/หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านการต่างประเทศ (นางอภิรดี ตันตราภรณ์) เป็นหัวหน้าคณะ โดยมีทีมหารือประกอบด้วยผู้แทนระดับสูงจากกระทรวงการคลัง กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงการต่างประเทศดำเนินการหารือกับ EU โดยไม่มีข้อผูกมัด และไม่มีการออกข่าวใดๆ จนกว่าจะมั่นใจได้ว่า หากมีการเจรจา FTA ระหว่างกัน ทั้ง ๒ ฝ่ายจะมีประโยชน์ร่วมกัน และได้รับอนุมัติกรอบแนวทางการเจรจาจากรัฐสภา

- นางอภิรดี ตันตราภรณ์ และคณะได้หารือกับนาย Philippe Meyer (DG Trade) และเดินทางไปยังกรุงบรัสเซลส์เมื่อวันที่ ๕-๑๐ กรกฎาคม ที่ผ่านมา เพื่อรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการยุโรป (DG Trade) เกี่ยวกับท่าที เป้าประสงค์ และความมุ่งหวังของฝ่าย EU ต่อการเปิดเจรจาความตกลงเขตการค้าเสรีกับไทย ฝ่าย EU แจ้งว่า สนใจจะเริ่มกระบวนการเจรจา FTA กับไทยในรูปของ scoping exercise ซึ่งฝ่ายไทยแจ้งว่าจะรายงานผลการหารือกับ EU ครั้งนี้เสนอ กนศ⁶ เพื่อพิจารณาตัดสินใจเรื่องการจัดทำ scoping exercise

- ขณะเดียวกัน กระทรวงอุตสาหกรรมได้นำคณะเดินทางมายังกรุงบรัสเซลส์เมื่อวันที่ ๖-๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒ เพื่อหารือกับคณะกรรมการยุโรป (DG Trade, DG Environment, DG Enterprise และองค์กรภาคเอกชนต่างๆ) ซึ่งนาย Phillippe Meyer, Director, DG Trade หัวหน้าคณะเจรจา EU – ASEAN FTA ได้ให้ความเห็นว่า ในการปรับเปลี่ยนแนวทางการเจรจา FTA จากภูมิภาคต่อภูมิภาคเป็นแบบทวิภาคีกับประเทศสมาชิกอาเซียน คณะกรรมการยุโรปไม่น่าจะต้องขอกรอบการเจรจา (mandate) ในการเจรจาจากคณะมนตรียุโรปใหม่ และมุ่งหวังว่าการเจรจาทวิภาคีรายประเทศจะนำไปสู่การจัดตั้งเขตการค้าเสรีในระดับภูมิภาคต่อภูมิภาคต่อไปในอนาคต

๔. ความสัมพันธ์ไทย- EU ในกรอบอื่นๆ

● การประชุมเอเชีย-ยุโรป (ASEM) ได้มีการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศเอเชีย-ยุโรป ครั้งที่ ๕ (Asia-Europe Foreign Ministers Meeting – ASEM FMM 9) เมื่อวันที่ ๒๕-๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ณ กรุงฮานอยภายใต้หัวข้อเรื่อง “การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างเอเชีย-ยุโรป เพื่อเผชิญหน้ากับวิกฤตการเงินและเศรษฐกิจโลกและข้อท้าทายระดับโลกอื่นๆ” โดย ที่ประชุม ASEM FMM 9 ได้มีการหารือในประเด็นต่างๆ อาทิ ความร่วมมือในการแก้ไขวิกฤตเศรษฐกิจและการเงินของโลก พัฒนาการใน

⁶ เดิมกระทรวงพาณิชย์จะนำเรื่องการจัดทำ scoping exercise สำหรับการเจรจา ความตกลง เขตการค้าเสรีระหว่างไทยกับ EU เข้าที่ประชุม กนศ. ในวันที่ ๓ ส.ค. ๒๕๕๒ แต่ในที่สุดได้ถอนเรื่องดังกล่าวออกจากวาระการประชุม

เอเชียและยุโรปที่สำคัญ เช่น การทดลองนิวเคลียร์ของ เกาหลีเหนือ โดยในส่วนของอาเซียน ได้เน้นเรื่อง การให้ความช่วยเหลือพม่าภายหลังการเกิดพายุไซโคลนนาร์กิส ความมั่นคงพลังงาน การบรรลุป้าหมาย สหสวรรษเพื่อการพัฒนา ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นประเด็นที่ยุโรปให้ความสนใจ ที่ประชุมยังได้รับรอง Chair's Statement และ Statement of ASEM FMM 9 on the Nuclear Test by DPRK

- **การประชุมอาเซียน-สหภาพยุโรป (AEMM)** ได้มีการประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศ อาเซียนและสหภาพยุโรป ครั้งที่ ๑๗ (17th ASEAN-EU Ministerial Meeting) เมื่อวันที่ ๒๗-๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ณ กรุงพนมเปญ ในหัวข้อเรื่อง “การพัฒนาของอาเซียนในปัจจุบันและโครงสร้างของภูมิภาคเอเชียตะวันออก” โดยที่ประชุมรัฐมนตรีอาเซียน-สหภาพยุโรป ได้รับรองวาระกรุงพนมเปญ เพื่อให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการอาเซียน-EU ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๓ (Phnom Penh Agenda for the Implementation of the ASEAN-EU Plan of Action 2009-2010) และแถลงการณ์ของประธานร่วม ซึ่งได้กล่าวถึงการทบทวนความคืบหน้าความสัมพันธ์ การหารือในประเด็นด้านเศรษฐกิจและการเมืองที่อยู่ในความสนใจ ตลอดจนทิศทางการร่วมมือในอนาคต

ในประเด็นเกี่ยวกับพม่า ได้มีการหารือร่วมกันทั้งสองเวที โดยที่ประชุม ASEM FMM 9 เห็นด้วยกับการออกแถลงการณ์ของไทยในฐานะประธานอาเซียน และได้มีการหารืออีกครั้งในการประชุมอย่างไม่เป็นทางการของรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนที่กระทรวงต่างประเทศของกัมพูชาในระหว่างการประชุมรัฐมนตรีอาเซียน-EU โดยที่ประชุมฯ เห็นพ้องว่า แถลงการณ์ดังกล่าวไม่เป็นการแทรกแซงหรือละเมิดอธิปไตยของพม่า แต่เป็นการแสดงความห่วงใยและต้องการเห็นพัฒนาการของพม่าที่นำไปสู่กระบวนการประชาธิปไตยและการปกครองแห่งชาติของพม่า โดยที่ประชุมฯ ได้ย้ำว่าอาเซียนเป็นครอบครัวเดียวกัน ความเป็นไปของสมาชิกในครอบครัวมีผลกระทบต่อประเทศอื่นๆ ด้วย ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศได้ย้ำว่า ความสัมพันธ์และความร่วมมือไทยกับพม่าจะยังคงดำเนินอย่างใกล้ชิดต่อไป

ในระหว่างการประชุมทั้ง ๒ ขั้วด้าน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้พบหารือทวิภาคีกับฝ่าย EU จำนวน ๑๑ คน ซึ่งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจากประเทศต่างๆ ได้แก่ เช็ก ฟินแลนด์ โปรตุเกส เอสโตเนีย ลัตเวีย และสวีเดน นอกจากนี้ ได้พบหารือทวิภาคีกับรัฐมนตรีช่วยเยอรมนี ปลัดกระทรวงการต่างประเทศเบลเยียม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศบัลแกเรีย รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศเดนมาร์ก และ นาย Piero Fassino ผู้แทนพิเศษของสหภาพยุโรปด้านพม่า ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้รับการสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองไทย และได้ชี้แจงเกี่ยวกับพัฒนาการในปัจจุบัน โดยเฉพาะความคืบหน้าในการปฏิรูปการเมือง พร้อมทั้งย้ำว่ารัฐบาลพร้อมที่จะทำงานรับใช้ภาคประชาสังคม และจะร่วมมือกับนานาประเทศทั้งในกรอบทวิภาคี พหุภาคี และความร่วมมือในภูมิภาคต่อไป นอกจากนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้ใช้โอกาสดังกล่าวทวิภาคี ชักชวนให้ไทยกับมิตรประเทศกระชับความร่วมมือในด้านต่างๆ มากยิ่งขึ้น อาทิ ความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุน โดยได้อธิบายเกี่ยวกับแผนการกระตุ้นเศรษฐกิจระยะที่ ๑ ที่เริ่ม

ดำเนินการไปแล้ว และแผนการกระตุ้นเศรษฐกิจระยะที่ ๒ ที่กำลังจะเริ่มขึ้น รวมทั้งแผนการสนับสนุนพลังงานทางเลือก/พลังงานทดแทน ความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาเพื่อส่งเสริมให้ไทยเป็นสังคมแห่งความรู้ ตลอดจนการส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางของความร่วมมือในลักษณะไตรภาคี เป็นต้น ขณะเดียวกัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้ยืนยันกับประเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้วยว่า ไทยมีนโยบายและความตั้งใจที่จะร่วมมือกับทางการลาวและพม่าในการแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองและแรงงานผิดกฎหมายต่อไป โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนและสวัสดิภาพของคนกลุ่มดังกล่าว

● **การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนกับสหภาพยุโรป** ได้มีการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ ๔๒ การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา และการประชุมว่าด้วยการเมือง และความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๑๖ เมื่อวันที่ ๑๗-๒๓ กรกฎาคม ที่ผ่านมาที่จังหวัดภูเก็ต โดย รองนายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของกัมพูชา และ นายฆาเบียร์ โซลานา (Javier Solana) เลขาธิการคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป/ผู้แทนระดับสูงของ EU ด้านนโยบายร่วมด้านการต่างประเทศและความมั่นคง เป็นประธานร่วมในการประชุม และรองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ (นางจิตริยา ปิ่นทอง) เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทย สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

- กัมพูชาในฐานะผู้ประสานงานความสัมพันธ์อาเซียน-EU ได้แสดงความชื่นชม EU ที่ช่วยสนับสนุนการสร้างประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะการลดช่องว่างการพัฒนา ตลอดจนมีความร่วมมือกันในหลายๆ ด้าน พร้อมทั้งเสนอให้ยกระดับความสัมพันธ์อาเซียน-EU โดยให้มีการจัดประชุมสุดยอดอาเซียน-EU เป็นประจำ

- EU ยินดีกับพัฒนาการในการสร้างประชาคมอาเซียน การมีผลใช้บังคับของกฎบัตรอาเซียน ซึ่งกำหนดให้อาเซียนส่งเสริมประชาธิปไตย หลักนิติธรรม และสิทธิมนุษยชน การกำหนดเป้าหมายการสร้างประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ และการจัดตั้งองค์กรสิทธิมนุษยชนอาเซียน ตลอดจนสนับสนุนบทบาทนำของอาเซียน (ASEAN Centrality) ในกรอบความร่วมมือระดับภูมิภาค รวมทั้งย้ำถึงการพึ่งพาซึ่งกันและกัน และเป้าหมายร่วมกันของทั้งสองฝ่ายในการส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ และความเจริญรุ่งเรืองในภูมิภาคของตน

- ที่ประชุมให้ความสำคัญกับการเร่งรัดการดำเนินการวาระพมเปญสำหรับการดำเนินการตามแผนการดำเนินงานอาเซียน-EU (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๓) โดย EU ยืนยันความพร้อมที่จะให้การสนับสนุนโดยผ่านกลไกความร่วมมืออาเซียน-EU ที่มีอยู่ อาทิ Trans-Regional EU-ASEAN Trade Initiative (TREAT) และ Regional EU-ASEAN Dialogue (READI) และยินดีที่จะให้การสนับสนุนอาเซียนต่อไปภายหลังจากการจัดตั้งประชาคมอาเซียน

- ที่ประชุมเห็นพ้องที่จะผลักดันการเจรจา ASEAN-EU FTA ให้มีความคืบหน้าต่อไป โดย EU เสนอที่จะเจรจากับประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีความพร้อมก่อน เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการจัดทำความตกลง FTA ในระดับภูมิภาคต่อไป ทั้งนี้ EU ให้ความสำคัญกับการจัดทำกรอบความตกลงว่าด้วยความ เป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือ (Partnership Cooperation Agreement: PCA) กับประเทศสมาชิกอาเซียน เป็นรายประเทศ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ในมิติอื่นๆ ที่กว้างกว่าการค้า ไปพร้อมๆ กับการ

เจรจา FTA ในโอกาสนี้ กัมพูชาเสนอให้ EU ให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคและการเสริมสร้างสมรรถภาพแก่อาเซียนเพื่อให้การเจรจา FTA เป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

- ฝ่ายอาเซียนแจ้งว่า อยู่ระหว่างการดำเนินการเพื่อให้ประเทศภาคีรับรองพิธีสารแก้ไขสนธิสัญญา TAC ซึ่ง EU จะสามารถภาคยานุวัติสนธิสัญญาดังกล่าวได้หลังจากนั้น ซึ่ง EU ขอบคุณไทยในฐานะประธานอาเซียนที่มีส่วนสำคัญในเรื่องนี้ และหวังว่าจะสามารถภาคยานุวัติสนธิสัญญา TAC ได้ในช่วงที่สเปนเป็นประธาน EU ระหว่างเดือนมกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๓

- ไทยได้เสนอให้อาเซียนและ EU เพิ่มความร่วมมือและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการสร้าง Solidarity และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการสร้างประชาคม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างประชาคมของอาเซียน รวมทั้งเสนอให้มีโครงการแลกเปลี่ยนระหว่างภาคสื่อสารมวลชน และภาคประชาสังคมของทั้งสองภูมิภาค เพื่อเสริมสร้างโครงข่ายความสัมพันธ์ระหว่างกันให้กว้างขวางและเข้มแข็งมากขึ้น และเป็นพื้นฐานสำหรับการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันต่อไปในอนาคต

- ที่ประชุมเห็นพ้องที่จะกระชับความร่วมมือในการรับมือกับปัญหาท้าทายต่างๆ อาทิ วิกฤตเศรษฐกิจและการเงินของโลก ซึ่งควรมีการดำเนินการตามสิ่งที่ผู้นำได้ตกลงกันในเวที G-20 โดยประเทศฟิลิปปินส์ได้เรียกร้องให้ประเทศกำลังพัฒนามีส่วนร่วมมากขึ้นในการประชุมครั้งต่อไป ทั้งนี้ EU เห็นพ้องกับไทยว่า นานาชาติต้องร่วมมือกันในการต่อต้านการใช้มาตรการปกป้องทางการค้า และต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนาในการปฏิรูปสถาบันการเงินระหว่างประเทศ นอกจากนี้ ที่ประชุมได้หารือการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความมั่นคงด้านพลังงานและอาหาร และปัญหา โรคระบาด โดยเฉพาะการระบาดใหญ่ของไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ A (H1N1) ส่วนในประเด็นเกาหลีเหนือที่ประชุมยืนยันท่าทีเดิมโดยประณามการทดลองอาวุธนิวเคลียร์และการทดลองขีปนาวุธของเกาหลีเหนือ นอกจากนี้ EU ได้แสดงความสนับสนุนการจัดการเลือกตั้งทั่วไปในอัฟกานิสถานด้วย

กองยุโรป ๑ กรมยุโรป

๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๒

ส 04227

สผ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
11 สำนักความสัมพันธ์ระหว่าง...
3.5 ข้อมูลประกอบการสนทนา
341.2 สำนักงานคณะผู้แทนคณะกรรมการ
2552 ยุโรปประจำประเทศไทย ระหว่าง...

